Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 406
van **ANNICK DE RIDDER**
datum: 21 december 2017

---

aan **BEN WEYTS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

De Lijn - Winterplan

Op schriftelijke vraag nr. 552 van 16 januari 2017 van Joris Vandenbroucke antwoordde de minister dat De Lijn per regio een winterplan heeft, omdat o.a. het weer in Vlaanderen per regio hard kan verschillen. Zo heeft de kustregio minder vaak last van ijzel dan bijvoorbeeld de stad Antwerpen. Het winterplan voor de stad Antwerpen zou gedetailleerder zijn, met een draaiboek voor sneeuwdiensten, strooidiensten en dispatching. Zo'n winterplan is tevens geen overbodige luxe tijdens sneeuwval of koude temperaturen. Dit blijkt ook uit de situatie van begin december 2017.

Op maandag 11 december stuurde sneeuwval en ijzel de dienstverlening van De Lijn in Vlaanderen in de war. Op het tramnet van Antwerpen ontspoorden er zelfs enkele trams, met alle gevolgen van dien. De Lijn heeft samen met andere diensten getracht de hinder tijdens de sneeuwval tot een minimum te beperken, maar is hier jammer genoeg niet in geslaagd.

1. Kan de minister het winterplan voor de stad Antwerpen bezorgen?
2. Zal er een evaluatie volgen van de problemen die zich voordeden op maandag 11 december? Zo ja, hoe zal dit opgevolgd worden?
3. Wat zijn de hoofdredenen (onaangepaste snelheid, sneeuw in sporen, …) voor het ontsporen van de trams? Kan de minister een overzicht per ontsporing verschaffen?

BEN WEYTS
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

ANTWOORD
op vraag nr. 406 van 21 december 2017
van **ANNICK DE RIDDER**

---

1. Het winterplan De Lijn voor de stad Antwerpen is bijgevoegd.

2-3. Elke incident wordt met alle actoren besproken, waarbij een analyse wordt gemaakt van het incident, de oorzaken worden gedetecteerd en mogelijke acties worden gedefinieerd. De resultaten van deze bespreking resulteren in een rapport.
Het overleg voor de bedoelde incidenten werd gehouden op 9 januari 2018.

Korte samenvatting van de bespreking:

Incidenten ontsporingen plaatsgevonden op 11 december 2017 :

- 11 december 2017 - 13u52 tot 15u30: 7282 ontsporing halte/wissel AZ Monica: Wagendeel 1 ontspoord t.h.v. wissel - geschrankt tot net naast hekwerk.
- 11 december 2017 - 17u09 tot 19u40: 7336 ontsporing t.h.v. de Zwaantjes. Wagendeel 1 uit de sporen t.h.v. de wissel
- 11 december 2017 - 17u20 tot 18u: 7008 Astridplein
  1ste truck uit de sporen t.h.v. de wissel.
- 11 december 2017 - 18u39 tot 23u45: 7276 ontsporing wissel Florent Pauwelslei
  Wagendelen 2-3-4-5 ontspoord, in Z geknikt, verkeerslicht aangereden en geklemd, bovenleiding stuk, pantograaf beschadigd.

- Oorzaken
  De ontsporingen waren allemaal te wijten aan slecht functionerende wisseltongen ten gevolge van de door het auto-en busverkeer ingereden en tot ijs verdichte sneeuw.
  Het betreft alle wissels waarover zowel auto's als bussen rijden. De wisselverwarming is in principe voldoende om de wissel sneeuwvrij te houden, maar door het steeds berijden van deze wissel door andere voertuigen wordt in de wissel een ijsprop gevormd, waardoor deze niet meer optimaal kan aansluiten tegen de rail.
  Niet volledig aansluitende wisseltongen kunnen de ontsporing van de wielas veroorzaken, dit ten gevolge van de positie van de wielas in het spoor: zijdelingse krachten op volgassen door afbuigende wagenkasten en verschillende diktes van de wielflenzen.
  Door de voortdurende sneeuwval waren de wissels ook niet zichtbaar voor de chauffeur, waardoor hij geen controle had over de stand van de wissel.
  Het spreekt voor zich dat ook snelheid een rol kan spelen bij dergelijke ongevallen. Daarom hebben de tramchauffeurs bij zulke extreme weersomstandigheden de uitdrukkelijke opdracht om stapvoets te rijden tot de volledige tram over de wissel is.

- Bestaande acties:
  In de maatregelenbundel "winterdienst" is het sneeuwvrij maken van de verschillende wissels als prioritaire actie opgenomen, zodat de hinder voor de exploitatie beperkt blijft. (NB: Het Antwerpse tramspoornet beschikt over 218 wissels)

- Remediëring in de toekomst moet worden gezocht in:
  - onderzoek naar de mogelijkheid tot het verhogen van het vermogen van de wisselverwarmingen;
  - bijsturen van het ontwerp van de wisselverwarming, locatie verwarmingselementen in de wissel om zo het rendement te verhogen;
  - "procedure chauffeurs" opmaken waarbij er wordt gesteld dat een wissel nooit mag worden bereden indien de stand ervan niet zichtbaar is.
    De chauffeur moet dan eerst de wissel sneeuwvrij maken (materiaal is aanwezig) en de stand van de wissel onderzoeken alvorens deze kan worden "bereden". Indien de juiste stand van de wissel niet kan worden bekomen, dient er bijkomende interventie te gebeuren.

BIJLAGE

Brochure Winterdienst 2017-2018: Afdeling Techniek